

# Natuurtoets locatie Haren Noord

Actualisatie quick scan natuurtoets nieuwbouw woningen

Definitief

Opdrachtgever:  
Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij Haren Noord

Sweco Nederland B.V.  
Groningen, 30 juni 2016

# Verantwoording

**Titel** : Natuurtoets locatie Haren Noord  
**Subtitel** : Actualisatie quick scan natuurtoets nieuwbouw woningen  
**Projectnummer** : 348267  
**Referentienummer** : 348267  
**Revisie** : 2.0  
**Datum** : 30 juni 2016

**Auteur(s)** : ir. M.C.G. Klous  
**E-mail adres** : rietje.klous@sweco.nl  
**Gecontroleerd door** : ing. R. Bijlsma

**Paraaf gecontroleerd** :



**Goedgekeurd door** : drs. J.W. Popken

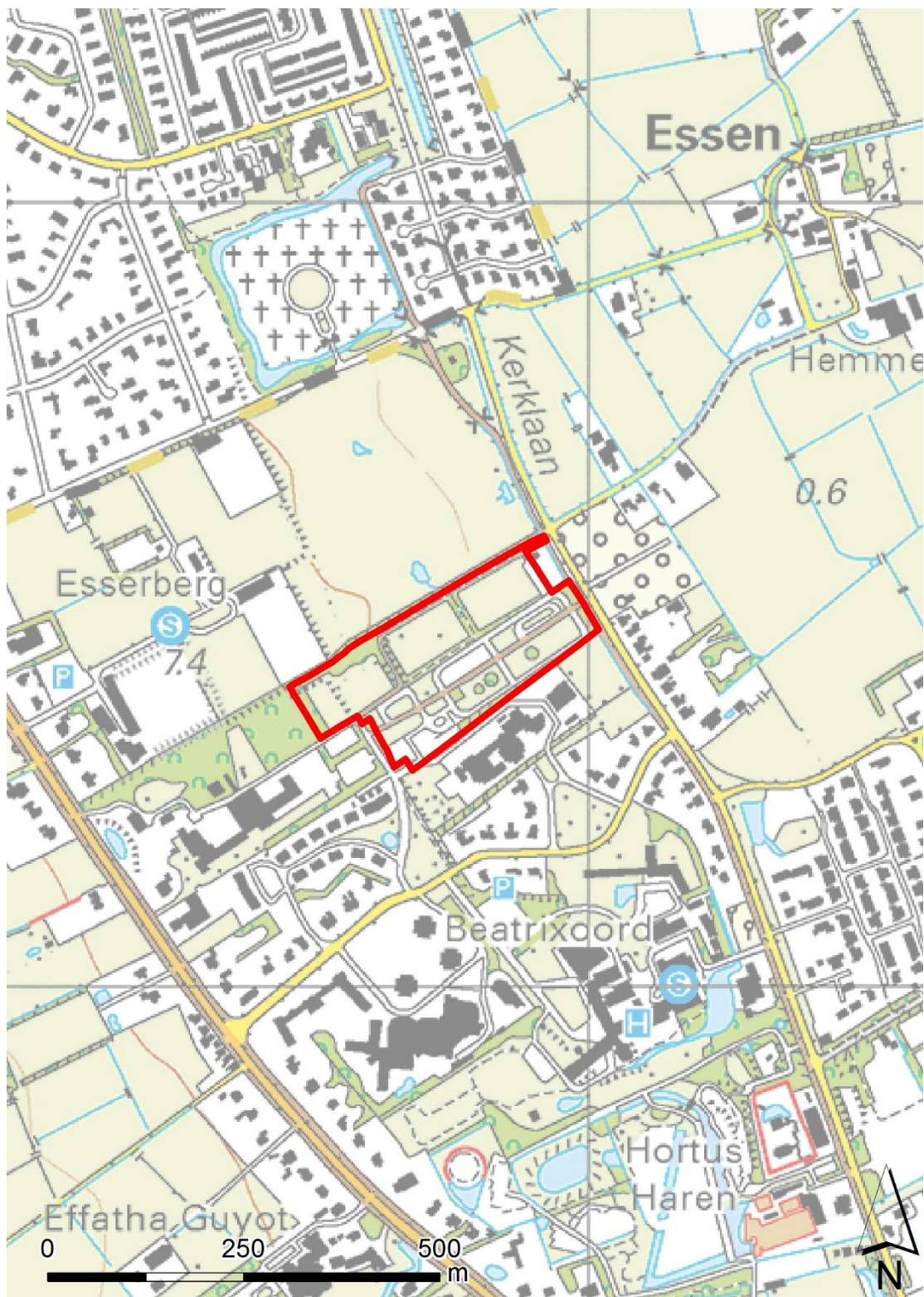
**Paraaf goedgekeurd** :



**Contact** : Sweco Nederland B.V.  
Rozenburglaan 11  
9727 DL Groningen  
Postbus 7057  
9701 JB Groningen  
T +31 88 811 66 00  
www.sweco.nl

# Inhoudsopgave

|           |  |    |
|-----------|--|----|
| 1         | Inleiding .....  | 5  |
| 1.1       | Aanleiding en doel.....                                | 5  |
| 1.2       | Plangebied.....  | 6  |
| 1.3       | Opbouw rapport .....                                   | 6  |
| 2         | Toetsingskader.....                                    | 7  |
| 2.1       | Inleiding .....  | 7  |
| 2.2       | Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet en EHS ..... | 7  |
| 2.3       | Soortenbescherming: Flora- en faunawet .....           | 8  |
| 3         | Resultaten inventarisatie .....                        | 10 |
| 3.1       | Werkwijze .....  | 10 |
| 3.2       | Gebiedsbeschrijving .....                              | 10 |
| 3.3       | Natuurwaarden.....                                     | 11 |
| 3.3.1     | Natuurbeschermingswet en EHS.....                      | 11 |
| 3.3.2     | Flora- en faunawet: Flora.....                         | 11 |
| 3.3.3     | Flora- en faunawet: Fauna.....                         | 12 |
| 4         | Effectafweging.....                                    | 13 |
| 4.1       | Voorgenomen activiteiten en effecten .....             | 13 |
| 4.2       | Afweging Natuurbeschermingswet en EHS.....             | 13 |
| 4.3       | Afweging Flora- en faunawet .....                      | 13 |
| 4.3.1     | Inleiding .....  | 13 |
| 4.3.2     | Flora .....  | 14 |
| 4.3.3     | Vogels (broedseizoen).....                             | 14 |
| 4.3.4     | Zoogdieren.....  | 14 |
| 4.3.5     | Amfibieën en reptielen.....                            | 15 |
| 4.3.6     | Ongewervelden .....                                    | 15 |
| 4.4       | Mitigerende maatregelen.....                           | 15 |
| 5         | Conclusies .....                                       | 16 |
| Bronnen 0 |  |    |



Ligging deelgebied 1

# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding en doel

In Haren-Noord ligt het ontwikkelingsgebied Dilgt-Hemmen-Essen dat stapsgewijs wordt uitgewerkt tot een nieuwe woonwijk. In dit ontwikkelingsgebied wordt een nieuwe woonwijk met tussen de 600 en 700 woningen gebouwd. Het ontwikkelingsgebied is verdeeld in een zestal deellocaties die in verschillende stadia van planvorming zijn (gerealiseerd, in uitvoering en lopende planvorming). Deelgebied 1 ligt aan de noordzijde van Haren ten westen van de Kerklaan (zie nevenstaande afbeelding).

Voor deelgebied 1 (circa 5 hectare) is een stedenbouwkundig plan ontwikkeld met circa 60 woningen (zie onderstaande afbeelding). Ten behoeve van de ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan en ten behoeve van de onderbouwing van het bestemmingsplan is in 2011 een flora- en faunatoets uitgevoerd (DHV, GO-GR20110089, augustus 2011). De Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij Haren Noord is van plan om de planontwikkeling anno 2016 op te pakken. In dit kader is het in 2011 uitgevoerde onderzoek geactualiseerd en nagegaan in hoeverre de uitgangspunten en conclusies nog valide zijn. Deze onderzoeken dienen zowel als input voor de uitwerking van het stedenbouwkundig plan als juridisch kader ten behoeve voor het nog op te stellen bestemmingsplan.



Schetsontwerp deelgebied 1 (bron: Luc Bos Stedenbouwkundigen)

In deze quickscan wordt op basis van bestaande informatie een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De quick-scan geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet, EHS-toetsing dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen.



De quickscan vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

## 1.2 Plangebied

Het plangebied bestond in de jaren voor het bouwrijp maken (voorjaar 2016) uit braakliggend ruig terrein dat deels is omgeven door bomen. Op het terrein zijn nog structuren van paden (voormalig verkeerspark) en beplantingen aanwezig. Begin 2016 is het plangebied in fasen bouwrijp gemaakt. Het plangebied is omgeven door de Dilgtweg (zuid), de Kerklaan (oost), het Kloosterpad (noord) en de Hemmenlaan (west).



Luchtfoto plangebied

## 1.3 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 is een overzicht gegeven van de wet- en regelgeving en beleid voor natuur. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de resultaten van de inventarisatie, waarna in hoofdstuk 4 de mogelijke effecten van woningbouw op deze locatie op de natuurwaarden in het licht van de wet- en regelgeving worden beoordeeld en eventuele mitigerende maatregelen worden beschreven. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusies.

## 2 Toetsingskader

### 2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ffwet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

Concreet komen in de voorliggende natuurtoets de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Natuurbeschermingswet,
- De bescherming van de EHS,
- De Flora- en faunawet.

### 2.2 Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet en EHS

De meest noordelijke uitloper van de begrenzing van het Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer ligt op ruim 2 km vanaf het plangebied (zie figuur 2.1). In het plangebied en aangrenzende percelen is geen sprake van EHS-gebied (zie figuur 2.2).



Figuur 2.1 Noordelijke uitloper van Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer en het plangebied (rood omcirkeld)



Figuur 2.2 Plangebied (rood omcirkeld) ligt buiten EHS (groen ■ NNN natuur (land) )

### 2.3 Soortenbescherming: Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

#### Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

#### Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

#### Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

#### Artikel 11

Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

#### Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

#### Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. In onderstaand schema van tabel 2.1 is een overzicht van de beschermingsniveaus opgenomen.



In de quick-scan wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de nieuwbouw. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd moeten worden. Dit is mede afhankelijk van de mogelijkheid of er volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt kan worden.

Tabel 2.1: Overzicht beschermingsniveaus Flora- en faunawet

|         |  |   |
|---------|--|---|
| tabel 1 | Algemene soorten   | Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.  |
| tabel 2 | Overige soorten  | Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).  |
| tabel 3 | Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB | Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.   |
|         | Vogels   | Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogelnesten vooral de vaste verblijfplaatsen van enkele standvogels zoals uilen, roofvogels, gierwaluw en huismus. Vaste verblijfplaatsen van die soorten zijn jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EL&I. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). |

## 3 Resultaten inventarisatie

### 3.1 Werkwijze

Voor een overzicht van de huidige natuurwaarden in en nabij het plangebied is in eerste instantie een bronnenonderzoek uitgevoerd. Aanvullend heeft een veldbezoek plaatsgevonden.

#### *Bronnenonderzoek*

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden op en in de omgeving van de woningbouwlocatie deelgebied 1 van Haren Noord. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse ecologische atlanten en digitale databases (zie literatuurlijst voor een overzicht).

#### *Oriënterend veldbezoek*

Naast het bronnenonderzoek is op 13 april en op 14 juni 2016 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd door ir. Rietje Klous, werkzaam als ecooloog bij Sweco. Het doel van het eerste veldbezoek was het beoordelen van de bomen op en rond het plangebied op aanwezigheid van jaar-rond beschermde nesten. Dit deel van het veldbezoek is vooruitgeschoven voordat de eigenlijke toestemming voor betreding was verkregen, omdat als de bomen blad hebben eventuele nesten niet goed te zien zijn. Het tweede veldbezoek is de beoordeling van het plangebied op geschiktheid voor beschermde soorten en het interpreteren van de inventarisatiegegevens uit het bronnenonderzoek. Tijdens het veldbezoek in juni was de temperatuur circa 15 °C, was het halfbewolkt en stond er een zwakke zuidwestelijke wind.

### 3.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit braakliggend en grotendeels bouwrijp gemaakt terrein, deels omgeven door bomen, in het noordelijk deel van Haren. Het plangebied bestaat uit een aantal deel-terreinen, gescheiden door bomenrijen en door het midden loopt een greppel. Verder loopt er een fietspad richting Maartenscollege over het zuidelijk deel van het plangebied en lopen er enkele voetpaden over het terrein. Ook staan nog enkele kleine groepjes bomen op de bouwrijp gemaakte terreindelen.



Figuur 3.1 Zuidelijk deel van het plangebied



Figuur 3.2 Noordwestelijk deel van het plangebied

### 3.3 Natuurwaarden

#### 3.3.1 *Natuurbeschermingswet en EHS*

De meest noordelijke uitloper van de begrenzing van het Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer ligt op ruim 2 km vanaf het plangebied EHS). Toetsing van mogelijke effecten vindt plaats in hoofdstuk 4. Het plangebied ligt buiten de EHS en grenst ook niet aan EHS gebied.

#### 3.3.2 *Flora- en faunawet: Flora*

Uit het bronnenonderzoek (Ndff, laatste 5 jaar) komt naar voren dat op de zuidgrens van het plangebied grote kaardenbol is waargenomen (tabel 1 Ffwet). Van de in het te actualiseren onderzoek (DHV, 2011) als 'naar verwachting aanwezig' genoemde vogelmelk en daslook (resp. tabel 1 en 2 Ffwet) zijn de laatste 5 jaar in het plangebied geen waarnemingen bekend. Ook andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek was het grootste deel van het plangebied bouwrijp gemaakt en onbegroeid. Langs de randen met bomen en de bermen langs de paden zijn geen beschermde planten aangetroffen. Wel zijn de volgende planten waargenomen: geel nagelkruid, zuring, boterbloem, brandnetel, ooievaarsbek, kleeftkruid, klimop, distel, braam, witte klaver en hopklaver, koolzaad, zevenblad en paarse dovenetel.



Figuur 3.3. Waarneming grote kaardenbol februari 2014 (bron Ndff)

### 3.3.3 Flora- en faunawet: Fauna

#### Zoogdieren

Uit het bronnenonderzoek (Ndff, waarneming.nl, telmee.nl 2011-2016) komt naar voren dat in het plangebied waarnemingen van haas en eekhoorn (resp. tabel 1 en 2 Ffwet) bekend zijn. In de omgeving komt naast de licht beschermde soorten als egel, ree, diverse muizen, mol en bunzing ook de matig zwaar beschermde steenmarter (tabel 2 Ffwet) voor. Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren waargenomen.

Hoewel geen vleermuizen zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied, kan niet worden uitgesloten dat de omringende bomen een functie hebben als vliegroute, foerageergebied of voor verblijfplaatsen. De bomen blijven echter gehandhaafd.

#### Amfibieën en reptielen

Uit het bronnenonderzoek (Ndff, laatste 5 jaar) komen geen waarnemingen van amfibieën in het plangebied en omgeving naar voren. Ook reptielen zijn niet waargenomen in het plangebied en omgeving. Voor reptielen en zwaarder beschermde amfibieën biedt het plangebied ook geen geschikt biotoop. Aanwezigheid van (passerende) licht beschermde (tabel 1 Ffwet) amfibieën kan echter niet worden uitgesloten.

#### Vogels

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het plangebied en omgeving veel waarnemingen van vogels bekend zijn (Ndff, laatste 5 jaar). Het betreft soorten meeuwen, roofvogels (havik, boomvalk sperwer), bosuil, ekster, roek, kauw, zwarte kraai, groene en grote bonte specht, pimpelmees, koolmees, huismus, heggenmus etc. In de bomen rond het plangebied zijn op 13 april 2016 geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Deze bomen blijven bovendien gehandhaafd.

#### Vissen

Er is in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig en vissen komen daarom ter plaatse ook niet voor.

#### Ongewervelden

Uit het bronnenonderzoek (Ndff, laatste 5 jaar) komen geen waarnemingen van beschermde libellen en dagvlinders naar voren. Gezien de biotoopkenmerken worden beschermde soorten hier ook niet verwacht. In de omgeving zijn wel algemene vlinders (atalanta, citroenvlinder, dagpauwoog, bont zandoogje, distelvlinder, kleine vos, gehakkelde aurelia, koninginpage, klein koolwitje, oranjetipje) en libellen (bloedrode en zwarte heidelibel) waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen vlinders en libellen waargenomen.



## 4 Effectafweging

### 4.1 Voorgenomen activiteiten en effecten

#### *Activiteiten*

In het plangebied zullen woningen worden gebouwd. Het bouwrijp maken heeft al plaatsgevonden. De nog aanwezige bomen rondom blijven gehandhaafd.

#### *Nieuw gebruik*

Het plangebied heeft de afgelopen jaren braak gelegen en is onlangs bouwrijp gemaakt. Het nieuwe gebruik is woningen met tuin omgeven door bomen.

#### *Effecten*

In het algemeen kunnen als gevolg van bovengenoemde activiteiten de volgende effecten optreden op de onderzochte soorten:

- beschadiging van groeiplaatsen en/of aantasting van vaste verblijfsplaatsen door graafwerkzaamheden,
- verwonding of beschadiging van exemplaren van beschermde soorten tijdens de werkzaamheden,
- verstoring van soorten door aanwezigheid van mensen en machines (licht, geluid, beweging).

### 4.2 Afweging Natuurbeschermingswet en EHS

#### *Natuurbeschermingswet*

Het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeer is een Vogelrichtlijngebied. Habitattypen maken geen onderdeel uit van de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied. Van een verslechtering van kwalificerende habitattypen als gevolg van stikstofdepositie is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het projectgebied op minimaal 2 kilometer afstand en de ligging in het stedelijk gebied van Haren ten westen van de spoorlijn zijn er geen ecologische relaties met leefgebieden van kwalificerende vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. De broed- en niet broedvogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden worden niet verstoord door de ontwikkeling. Significant negatieve effecten kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet of nadere toetsing in de vorm van een passende beoordeling is niet aan de orde.

#### *EHS-beleid*

Het plangebied ligt buiten de EHS. Toetsing aan het EHS-beleid is niet aan de orde.

### 4.3 Afweging Flora- en faunawet

#### 4.3.1 *Inleiding*

Bij de bespreking van de effecten in het kader van de Flora- en faunawet staan de vragen centraal in hoeverre de werkzaamheden kunnen leiden tot:

- De beschadiging of verwijdering van beschermde flora (art. 8 Ffwet),
- de dood of verwonding van voorkomende beschermde dieren (art. 9 Ffwet),
- de opzettelijke verontrusting van beschermde dieren (art.10 Ffwet),
- de aantasting van vaste verblijfsplaatsen van beschermde dieren (art. 11 Ffwet).

Als één of meer van deze situaties aan de orde is, dan moet gekeken worden of het mogelijk is om die effecten te vermijden, dan wel te minimaliseren en of er (nog) ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en faunawet.

In het geval er conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt kan worden hoeft voor de zwaarder beschermde soorten van tabel 2 geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor strikt beschermde soorten van tabel 3 zal altijd ontheffing aangevraagd moeten worden wanneer er negatieve effecten kunnen optreden. Toetsingscriteria zijn dan: geen alternatief, een bij wet genoemd belang en de gunstige staat van instandhouding mag niet in het geding komen. Voor de algemeen beschermde soorten van tabel 1 van de Ffwet geldt een algehele vrijstelling bij werkzaamheden die getypeerd kunnen worden als ruimtelijke inrichting. Vanwege de zorgplicht (art. 2 Ffwet) dient echter ook met deze soorten rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Opgemerkt wordt dat onder de Wet natuurbescherming (die 1 januari 2017 inwerking treedt) diverse soorten die nu wel beschermd zijn onder de Flora- en faunawet, niet meer beschermd zijn onder de nieuwe wet. Omdat deze wet thans nog niet van kracht is wordt uitgegaan van het huidige toetsingskader

#### 4.3.2 Flora

Door de werkzaamheden die horen bij de bouw van woningen kunnen mogelijk delen van groeiplaatsen (tijdelijk) verloren gaan. Uit zowel de inventarisatie als het veldbezoek (bermen, randen en bosjes) komt naar voren dat er in het plangebied geen groeiplaatsen van beschermde soorten zijn. Bij de verdere ontwikkeling zal ten aanzien van planten geen strijdigheid met de Flora- en faunawet optreden.

#### 4.3.3 Vogels (broedseizoen)

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabije omgeving van broedende vogels. Door de werkzaamheden zo te plannen of aan te passen dat broedvogels niet worden verstoord, kan strijdigheid met de Flora- en faunawet voorkomen worden. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus, maar er zijn ook soorten die eerder of later broeden. Indien het niet te vermijden is in het broedseizoen te werken dient eerst onderzocht te worden of er in de nabijheid nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord zouden kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels vliegvlug zijn.

De bomen rond en in het plangebied blijven behouden. In april 2016 zijn in deze bomen geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

#### 4.3.4 Zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn geen vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van vleermuizen kunnen echter niet worden uitgesloten. Maar omdat de bomen die mogelijk als vliegroute en / of foerageergebied of ten behoeve van verblijfsplaatsen gebruikt kunnen worden blijven bestaan, leidt de nieuwe situatie niet tot negatieve effecten op mogelijke vleermuizen. Ook de werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten omdat deze plaatsvinden in de periode (overdag) dat vleermuizen niet actief zijn.

In de uitvoeringsfase kunnen mogelijk effecten optreden op grondgebonden zoogdieren. Effecten kunnen uiteenlopen van onbedoelde verstoring door aanwezigheid van mensen en machines tot het verloren gaan van holen van kleine grondgebonden zoogdieren (mol, egel, muizen etc.). Mogelijk dat ook een enkel exemplaar van deze groep onbedoeld wordt verwond of gedood. Omdat het licht beschermde zoogdieren van tabel 1 Ffwet betreft, hoeft hiervoor geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt vanuit de zorgplicht dat er zorgvuldig moet worden gewerkt. Voor de zwaarder beschermde steenmarter en eekhoorn (tabel 2 Ffwet) geldt dat deze een grote actieradius hebben en het gebied kunnen mijden tijdens de werkzaamheden. Eventuele verblijfplaatsen van deze soorten verdwijnen niet omdat er geen gebouwen gesloopt worden (steenmarter) en geen bomen gekapt (eekhoorn).

#### 4.3.5 *Amfibieën en reptielen*

Net als op zoogdieren kunnen in de uitvoeringsfase mogelijk effecten optreden op de licht beschermde (tabel 1 Ffwet) amfibieën die het plangebied kunnen passeren. Omdat het licht beschermde amfibieën betreft, hoeft hiervoor geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt vanuit de zorgplicht dat er zorgvuldig moet worden gewerkt.

De aanwezigheid van zwaarder beschermde amfibieën en reptielen kan op basis van de inventarisatie en de biotoopkenmerken worden uitgesloten.

#### 4.3.6 *Ongewervelden*

Er zijn geen beschermde libellen en dagvlinders aangetroffen in het plangebied en deze worden ook niet verwacht. De geplande ontwikkeling zal dan ook geen negatieve effecten hebben op beschermde ongewervelden.

### 4.4 **Mitigerende maatregelen**

Om mogelijke strijdigheid met de Flora- en faunawet te voorkomen is het aan te bevelen de volgende mitigerende maatregel toe te passen:

- Werken buiten het broedseizoen van vogels dat globaal van half maart tot en met juli/half augustus loopt.

## 5 Conclusies

Met betrekking tot **gebiedsbescherming** in het kader van de Natuurbeschermingswet en het EHS-beleid wordt geconcludeerd dat de geplande ontwikkeling geen negatieve effecten heeft.

Met betrekking tot de **Flora- en faunawet** kan het volgende worden geconcludeerd:

- De aanwezigheid van vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Maar omdat de bomen die mogelijk als vliegroute en / of foerageergebied of ten behoeve van verblijfsplaatsen gebruikt kunnen worden blijven bestaan, leidt de nieuwe situatie niet tot negatieve effecten op mogelijke vleermuizen. Ook de werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten omdat deze plaatsvinden in de periode (overdag) dat vleermuizen niet actief zijn.
- Voor de licht beschermde (grondgebonden) zoogdieren die kunnen voorkomen dient de algemene zorgplicht in acht te worden genomen. Voor de zwaarder beschermde steenmarter en eekhoorn (tabel 2 Ffwet) geldt dat geen verblijfsplaatsen in het plangebied aanwezig zijn dan wel geschaad worden en dat de soorten het gebied tijdens de werkzaamheden kunnen mijden;
- Voor mogelijk aanwezige of passerende licht beschermde amfibieën dient eveneens de algemene zorgplicht in acht te worden genomen.
- Voor broedvogels geldt dat verstoring voorkomen dient te worden. De werkzaamheden dienen bij voorkeur buiten de broedperiode (half maart tot begin augustus) uitgevoerd te worden. Indien dit niet mogelijk is, zal uitgesloten moeten worden dat broedvogels kunnen worden verstoord of nesten worden beschadigd;
- Er zijn geen beschermde planten aangetroffen of te verwachten.
- Er zijn geen beschermde libellen en dagvlinders aanwezig;
- De bevindingen verschillen niet wezenlijk met die van de in 2011 uitgevoerde Flora- en faunatoets (DHV, GO-GR20110089, augustus 2011). Deze toets is met voorliggende toets geactualiseerd.

Er treedt geen strijdigheid op met de flora- en faunawet als de zorgplicht ten aanzien van (passerende) licht beschermde zoogdieren en amfibieën in acht wordt genomen en rekening wordt gehouden met broedende vogels (door buiten het broedseizoen te werken).



# Bronnen

[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl) en provincie Groningen (info over Natura2000 en EHS)  
[www.waarneming.nl](http://www.waarneming.nl)  
[www.telmee.nl](http://www.telmee.nl)  
[Nddf](#)